

بررسی داستان سووشون اثر سیمین دانشور

هائیه امیری کیا

کارشناس ارشد؛ زبان و ادبیات فارسی از موسسه آموزش عالی حافظ شیراز.

چکیده

پژوهش حاضر، با هدف بررسی داستان سووشون اثر سیمین دانشور، به روش پژوهش کتابخانه‌ای، مورد واکاوی و تحلیل قرار می‌دهد. این رمان اثر سیمین دانشور در میان مجموعه داستان‌ها و رمان‌هایش؛ داستان داستان‌هاست؛ و در ادبیات داستانی ایران، جایگاه پراگماتی دارد. تحلیل محتوایی این رمان، براساس جستارهای روانشناختی و نقدهای نوین کهن-الگویی؛ به درک و دریافت درون‌مایه‌ی آن کمک شایانی می‌کند از همین روی تلاش شد تا در این جستار رویکرد و رهیافت این نویسنده به کهن‌الگوها واکاوی و تحلیل شود. با توجه به اهمیت و جایگاه کارل گوستاو یونگ در روانشناسی اعماق؛ مبانی این تحقیق، بر پایه‌ی داده‌های روانکاوی تحلیلی یونگ استوار گردید. یافته‌ها نشان می‌دهد نقش آفرینی شخصیت‌ها؛ در جامعه‌ای که دچار مخمصه‌ی تهاجم بیگانه است در فضای داستان - که سودجویی و عافیت‌طلبی تا سطوح بالای نمایندگان حکومت، ملاکین و اشراف، رسوخ کرده‌است - بار انتقال پیام و تبیین برخی ویژگی‌ها، و مفاهیمی از حافظه‌ی جمعی جامعه‌ی «پرنقاب، سایه‌مند، خرافه‌گرا، قهرمان‌خواه و منجی‌طلب» را به دوش می‌کشد. تحلیل نهایی داده‌های کهن‌الگویی مشخص می‌سازد که «تولد دوباره» محوری‌ترین شاخص کهن‌الگویی و مهم‌ترین پیام رمان سووشون است.

واژه‌های کلیدی: سووشون، سیمین دانشور، کهن‌الگو، رمان